

Undirvísingaráttlan

Flokkur	HT2
Lærgrein og stig	Søga C
Námsáttlan	https://namsaetlanir.fo/midnam/laerugreinar/soega/soega-c/
Lærari	Eyðgunn Samuelsen
Tíðarskeið	2020/2021

Yvirlit yvir hildnar undirvísingargongdir

Heiti 1	Søgulig háttaløg og kelduvenjingar
Heiti 2	Tær fyrstu mentanirnar við denti Miðeystur
Heiti 3	Forna Grikkaland
Heiti 4	Rómverjaríkið
Heiti 5	Víkingatíð
Heiti 6	Endurburðartíð og rannsóknarferðir (tøknisøga)
Heiti 7	Upplýsing og kollvelting (tøknisøga)
Heiti 8	Heimsveldisstevna og Fyrra heimskríggj (tøknisøga)
Heiti 9	Tíðin millum kríggini og Seinna heimskríggj
Heiti 10	Altjóða stovnar: Fólkafylkingin, ST og ES
Heiti 11	Kalda kríggj
Heiti 12	Heimurin eftir 1989. Kelduvenjingar

Lýsing av einstøku undirvísingargongdunum

Heiti	Søgulig háttaløg og kelduvenjingar
Innihald	Jespersen og Nolsøe. Søguførði: kelduviðgerð og háttaløg. Føroya skúlabókagrunnur. 1995. S.11-20. S.21-46. S.56-59. S.102-114. P.C. Willemoes Jørgensen. De store opdagelser (keldusavn) s.82-86. S.86-94. Carl Johan Bryld og Harry Haue. Kilder til den nye verden. S.107-115. Fornlutir skriva føroyingasøgu umaftur kvf 23.06.2020 http://kvf.fo/netvarp/uv/2020/06/23/fornlutir-skriva-froyingasgu-umafur Hesin partur gevur eina innleiðslu í søgu, sum lærgrein og lutvíst vísindagrein. Næmingurin dugir at greina og tulka søguligar keldur og meta um týðningin av ymiskum keldum. Eisini verður væntað at næmingurin dugir at meta um upphav og ta tíðarskeið ymsar keldur eru komnar til.
Øki	Kjarnøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing og bólkaarbeiði við smærri framløgum
Undirvísingartíð	4 blokkar

Heiti	Tær fyrstu mentanirnar við denti á Miðeystur
Innihald	Knud Helles. Store linjer i Verdenshistorien. Gyldendal. S.12-23.

	Hesin parturin vísir á hvussu nakrir bólkar av menniskjum skiftu frá at verða veiðifólk og savnarar til búfastir bóndir. Síðan korni tamdi menniskjuni, fingur vit tær fyrstu býarmentaninar. Hesin partur er serstakliga ætlaður at vísa á hvussu lík og ólík vit eru sum menniskju. Serligur dentur verður lagdur á hugtakið søgutilvit í hesum parti
Øki	Kjarnøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing við kjaki
Undirvísingartíð	3 blokkar

Heiti	Forna Grikkaland
Innihald	Knud Helles. Store linjer i Verdenshistorien. Gyldendal. S.24-40. Serligur dentur verður lagdur á menningina av býarmentan, fólkaræði og heimspeki.
Øki	Kjarnøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing við smærri uppgávum í bólkkum
Undirvísingartíð	3 blokkar

Heiti	Rómverjaríkið
Innihald	Knud Helles. Store linjer i verdenshistorien. Gyldendal. S.44-59. Serligur dentur verður lagdur á bygnaðinum av rómverjaríkinum, sum eitt stórveldi og politiskari fyrising.
Øki	Kjarnøki og ískoytisøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing við kjaki.
Undirvísingartíð	5 blokkar

Heiti	Víkingatíð og víkingar
Innihald	Vinkler på Vikingetiden. National museet. 2013. Tekstir: Maria Panum Baastrup. Vikingerne og deres togter. John T. Lauridsen. Vikingernes sande efterkommere Mette Boritz. Vikingerne lever. https://teknologihistorie.systime.dk/index.php?id=142 5.4 Vikingerne-købmænd og røvere. Størsti denturin verður lagdur á tøkniligu menningina í Skandinavia og ímyndin av víkingum og hvussu skandinavar relatera til hendan samleika.

Øki	Kjarnøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing og smærri bólkauppgávur við kjaki
Undirvísingartíð	3 blokkar

Heiti	Endurburðartíð og rannsóknarferðir
Innihald	<p>https://teknologihistorie.systime.dk/index.php?id=599 6.Rænesancen og de store opdagelsesrejser. 6.1Renæsancen i Norditalien. 6.2Ny teknologi – nyt verdensbillede. 6.3Erobringen af den nye verden. 6.4De store opdagelsesrejser. 6.5De organiserede tyverier.</p> <p>Jared Diamond. Gun, Germs and Steel, the fates of human societies. W.W. Norton & Company. New York. 1999. Chapter three; Collision at Cajamarca. P.67-82. Chapter 18; Hemispheres colliding.</p> <p>Hesin partur fer at hava serligt fokus á tøkniøgu og alheimssøgu. Við serligum denti á ymisku geografisku fortreytunum hjá menniskjum um ár 1500.</p>
Øki	Kjarnøki
Arbeiðshættir	Floksundirvísing, kjak og framløgur
Undirvísingartíð	4 blokkar

Heiti	Upplýsing og kollveltingar 1700-1914
Innihald	<p>https://teknologihistorie.systime.dk/index.php?id=136 7.1 Den naturvidenskabelige revolution. 7.2 oplysningstiden og rationalismen. 7.5 Trekantshandelen og det frie menneske. 7.6 Liberalismen og det frie menneske. 8.0 Den industrielle revolution.</p> <p>Ebbe Kuhle. Globalhistorie- 500 års forandringer og dilemmaer. Gyldendal. 2015. S.23-34. S.35-45.</p> <p>Hesin partur er lutvíst tøkniøga og alheims søga. Við denti á menningini av vísind og kollveltandi tankum og nýggjum hugmyndum. Við serligum denti á gongdina í Evropa og Norður Amerika.</p>
Øki	Kjarnøki og ískoytisøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing og steðgistaðir við dýping.
Undirvísingartíð	8 blokkar

Heiti	Heimsveldisstevna og Fyrra heimskríggj (tøkniøga)
Innihald	Ebbe Kuhle. Globalhistorie – 500 års forandringer og dilemmaer. Gyldendal. 2015. S.46-49.

	<p>https://teknologihistorie.systime.dk/index.php?id=611 9.5 Første og Anden verdenskrig.</p> <p>Í hesum parti verður arbeitt við, at hyggja at ymiskum frágreiðingum hví Fyrra heimskríggj brast á. Hetta fyri, at venja næmingin í analysu av ymiskum frágreiðingum. Næmingarnir fáa eina gjøgnumgongd av gongdini í krígunum og tøkniligu menningini undir krígunum. Síðsti partur av hesi undirvísingargongd snýr seg um avleiðingarnar av krígunum og er ætlað sum ein innleiðsla til tær báðar næstu undirvísingargongdirnar.</p>
Øki	Kjarnøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing og smærri uppgávur.
Undirvísingartíð	3 blokkar

Heiti	Tíðin millum kríggini og Seinna heimskríggj
Innihald	<p>Ebbe Kuhle. Globalhistorie – 500 års forandringer og dilemmaer. Gyldendal. S.49-59.</p> <p>https://teknologihistorie.systime.dk/index.php?id=611 9.5 Første og Anden verdenskrig.</p> <p>Serligur dentur verður lagdur á tíðina millum kríggini og eini skjótari gjøgnumgongd av gongdini í krígunum. Hesin partur hongur saman við undanfarnu gongd og komandi.</p>
Øki	Kjarnøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing við spurningum
Undirvísingartíð	4 blokkar

Heiti	Altjóða stovnar: Fólkaþýkingin, ST og ES
Innihald	<p>Ebbe Kuhle. Globalhistorie – 500 års forandringer og dilemmaer. Gyldendal. S.58-59. S.73-81.</p> <p>Mannarættinda yvirlýsingin</p> <p>Egið tilfar nýtt til fyrilestur; Competing visions of World Order – global moments and movements, 1880s – 1930s</p> <p>Chapter 5; Dawn of a New Era: The “Wilsonian Moment” in Colonial Contexts and the Transformation of World Order, 1917-1920 by Erez Manela (22.p.) (Paper Copy)</p> <p>Mark Mazower, Governing the World – The History of an Idea, 2012, Penguin Books. Chapter 5: The League of Nations, pp. 116-153. (37.p.). (Paper Copy)</p>

	<p>John Lewis Gaddis: “History, Theory and Common Ground”, <i>International Security</i>, Vol. 22, No. 1, Summer 1997, pp.75-85 (PDF)</p> <p>Bruce Mazlish, Comparing Global History to World History, 1998, <i>Journal of Interdisciplinary History</i>, Vol. 28, No 3, pp. 385-395. The MIT Press. (PDF)</p> <p>Patrick O’Brien, Historiographical traditions and modern imperatives for the restoration of Global History, 2006, <i>Journal of Global History</i>. 38s. (PDF)</p> <p>Kiran K. Patel: “”Transnations” among “Transnations”. The Debate on Transnational History in the United States and Germany”, <i>Harvard University Center for European Studies Working Paper Series 159/2008</i></p> <p>Hesin partur leggur dent á søguna hjá hesum trimum stovnum, eisini verður fokus á móguligar orsøkir til alheims valdsbygnaðin frá 1921 og fram. Hesin parturin kann sigast at verða Alheimssøga og ikki heimssøga.</p>
Øki	Kjarnøki og Ískoytisøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing og framløga
Undirvísingartíð	4 blokkar

Heiti	Kalda kríggið
Innihald	<p>Ebbe Kuhle. Globalhistorie – 500 års forandringer og dilemmaer. Gyldendal. S.62-72 og s.82-94</p> <p>Jákup Thorsteinson. Føroyar í Kalda krígunum. Føroya Landsstýri. 1999. (ymisk smærri brot hava verið nýtt í undirvísingini, næmingarnir hava ikki fyrireikað hettar heima).</p> <p>Rósa Magnúsdóttir. The cultural Cold War. Brot úr fyrilestri um vitjanina hjá Gorbachev í USA. (the kitchen debate)</p> <p>Heimildarfilmurin; The Fog of War – Eleven lessons from the life of Robert S. McNamara.</p> <p>Filmur : Goodbye Lenin</p> <p>Hesin partur lýsir gongdina í ávikavist USA og Sovjet samveldinum eftir 1945 og fram. Í hesum sambandi verður Kalda kríggið eisini lýst globalt og við føroyskum sjónarhorni.</p>
Øki	Kjarnøki
Arbeiðshættir	Vanlig floksundirvísing og hugt verður eftir heimildarfilminum í skúlatíðini.
Undirvísingartíð	7.blokkar.

Heiti	Heimurin eftir 1989. Kelduvenjingar
-------	-------------------------------------

Innihald	Carl-Johan Bryld og Harry Haue. Kilder til den nye verden. Systime. Keldurnar: Francis Fukuyama. Historien er slut 1989. (The end of history). S.217-221. Samuel P. Huntington. Civilisationernes sammenstød 1993 (The Clash of civilisations) s.222-225. Arbeiði við hesum báðum keldubrotum er ætla, at vísa á hvørji rák og tankar vóru í umferð stutt eftir Kalda kríggið og gera samanberingar við dagin í dag.
Øki	Kjarnøki
Arbeiðshættir	Kjak og greining
Undirvísingartíð	2 blokkar